

Grønne gæster i regnskoven

Økoturismen stormer frem på verdensplan. Også i Vietnam, hvor der endnu er mange fortolkninger af begrebet. Fra store hoteller i regnskoven til golfbaner i beskyttede områder. Men samtidig skyder positive eksempler frem landet over, hvor økoturismen både gavner naturen og giver nye muligheder for den fattige lokalbefolkning

**Af Karoline Rahbek,
kommunikationsmedarbejder,
WWF Verdensnaturfonden**

Fire timers kørsel fra hektiske Ho Chi Minh City ligger en af Vietnams største nationalparker, Cat Tien. De besøgende, der vil helt tæt på parkens frodige natur og vilde dyreliv, kan overnatte på Forest Floor Lodge. Her kan de stå tidligt op og se solen komme til syne over regnskovens trætoppe, tage på opdagelse i den dybe skov med en lokal guide, slutte af med natsafari og se dyrenes øjne lyse i mørket for til sidst at falde i søvn til flodens brusen.

Alt sammen med god samvittighed

Forest Floor Lodges hytter, der ligger ned til floden omgivet af regnskov til alle sider, er så vidt muligt bygget af genbrugte materialer fra området. De ansatte er lokale, ligesom maden, stedets restaurant serverer, er lavet af råvarer dyrket i nærheden. Alligevel er Roy Bateman, der står for Forest Floor Lodge, tilbageholdende med at bruge betegnelsen 'økoturisme'. "Ordet er desværre blevet misbrugt, fordi der ikke har været nogen retningslinjer for det. Det er ærgerligt for dem, der virkelig gør en indsats for både naturen og lokalbefolkningen," siger han.

Manglende definition

Vietnam har oplevet en enorm økonomisk vækst over de seneste år. Et stigende antal turister er en af forklaringerne. Alene i 2009 havde landet 3,8 millioner internationale besøgende. Også her har man fået øjnene op for den voksende efterspørgsel efter miljøvenlige og socialt ansvarlige rejser. Men begrebet er stadig nyt for den vietnamesiske turistsektor.

"Økoturismen er stadig i sin spæde opstart i Vietnam, og samtidig har man i landet en helt anden opfattelse af, hvad ordet dækker over. F.eks. findes der planer om golfbaner i truede områder og vandland og store hotelbyggerier midt i regnskoven, alt sammen under overskriften 'økoturisme'," siger Lasse Juul-Olsen, regional manager for WWF Verdensnaturfonden i Mekong.

Der findes ingen bredt anerkendte certificeringsordninger. I praksis betyder det, at alle rejsearrangører kan sætte betegnelsen på deres tilbud. WWF arbejder derfor sammen med myndigheder og andre organisationer på, at der bliver udviklet

Foto: WWF

Området omkring Cat Tien huser mere end 30 etniske minoriteter

klare retningslinjer for økoturisme, der kan støtte op om de store potentialer, der ligger i den bæredygtige rejseform. Det skal både bidrage til at beskytte landets truede natur og samtidig sikre, at de penge, turister lægger i økoturismesteder, reelt bidrager til at forbedre levevilkårene for de mennesker, der lever i landsbyer i nærheden.

En ny levevej

Et WWF-projekt har det seneste år fokuseret på at skabe bæredygtig økoturisme i og omkring Cat Tien Nationalpark. Her lever nogle af Vietnams fattigste mennesker, fordelt på mere end 30 et-

niske minoriteter, der ikke har fået del i landets økonomiske boom.

Folk har levet som risbønder, men udpint landbrugsjord og stigende priser på kunstgødning og sprøjtemidler har længe presset den fattige befolkning til illegal skovhugst og krybskytteri i Cat Tien. Andre er i desperation begyndt at søge arbejde i industriområder tættere ved Ho Chi Minh City. De beboere, der er blevet tilbage i de to landsbyer Ta Lai og Dac Lua tæt på parken, har aldrig selv rejst som turister, og har derfor svært ved at se mulighederne i Cat Tien Nationalpark – ud over mad på bordet.

Målet er at involvere lokalbefolkningen i en gennemtænkt planlægning af turismeudviklingen i og uden for parken. Turismen skal sikre de lokale højere indtægter og dermed bedre levevilkår, så de ikke længere behøver at trænge illegalt ind i nationalparken. Samtidig arbejder projektet på at påvirke de nationale myndigheder, så der kan blive lavet bedre rammer for at udvikle økoturisme. Det skal sikre, at fremtidige private investeringer i nationalparker rent faktisk bliver bæredygtige.

Fra risbønde til turistguide

50-årige K' So' er en af de lokale bønder, der har fået et alternativ til illegalt at trænge ind i skoven og fælde træer. Han kender Cat Tien ud og ind, og det kommer ham nu til gode som økoturistguide.

Det nye arbejde giver ham en ekstra indtægt, sammen med hans ene hektar med ris og de penge, han nu også tjener for at se efter krybskytter i

Going green

Begreber som bæredygtighed, social ansvarlighed og klimabevidsthed har vundet indpas de seneste år. I vidt forskellige brancher - fra modeindustrien til transportsektoren - er man begyndt at lytte til forbrugernes stigende efterspørgsel efter produkter, der sætter et så lille fodaftryk på kloden som muligt. Også i verdens største industri, turismen, spreder fænomenet sig. Siden 1990'erne er økoturismen globalt vokset med 20-34 procent om året, eller hvad der svarer til 3-4 gange så meget som væksten i den traditionelle turisme.

wwf.dk

Foto: Kristian Jespersen

Med sine 71.000 hektar (lidt større end Bornholm) er Cat Tien Nationalpark en af landets største – og vigtigste hvad angår biodiversitet. Her lever bl.a. landets sidste bestand af det truede og meget sky javanæsehorn

parken. Og han har brug for den ekstra indtægt. ”Med syv medlemmer i familien er vi altid sultne,” fortæller K’ So’.

Han har hele sit liv været vant til at færdes i skoven for at samle bambusskud og andre planter, som kan mætte familien. Det har givet ham en unik viden om mange af skovens 1.610 registrerede planter, hvoraf 500 kan bruges som medicin. Den viden fortæller han nu videre til turister, mens han sikkert guider dem igennem den tætte regnskov, der bl.a. er levested for sjældne næsehorn, gibbonaber og elefanter.

En reel forskel

I følge Lasse Juul-Olsen, der har arbejdet med projektet siden dets start, kan økoturisme gøre en reel forskel, både for lokalbefolkningen, miljøet – og dermed også turisterne, som ønsker at rejse ansvarligt:

”Så længe det bliver gjort på den rigtige måde, kan økoturisme både reducere fattigdom og være med til at beskytte vigtige og sårbare naturområder. Det kræver bare, at alle parter bliver inddraget fra starten”.

Men selv da er der som turist flere dilemmaer at tage højde for, fordi alle former for rejser stadig har negative effekter på miljøet.

”F.eks. udleder en flyvetur tur/retur til Vietnam 5,5 tons CO2. WWF opfordrer derfor rejsende til at blive længere, når de nu er taget den lange tur. Og når man er af sted, kan man samtidig sikre sig, at ens penge går til de lokale, og at man bidrager til at beskytte naturen og miljøet i området,” siger Lasse Juul-Olsen, der snart selv igen tager turen til den vietnamesiske regnskov i Cat Tien for at arbejde for, at fattige risbønder som K’ So’ får del i de nye muligheder, som økoturismen rummer.

Foto: WWF

Guiden K’ So’ er kommet i Cat Tien Nationalpark hele sit liv og kender til regnskovens over tusind planter – både dem, der kan spises, ryges eller bruges som medicin for dårlig mave

1,2 MILLION FRA FRIMÆRKE

1.175.000 kr. Så meget havde danskerne indtil oktober doneret til et WWF-projekt i Vietnam ved at sætte Post Danmarks velgørenhedsfrimærke på deres breve. Pengene blev overrakt af Prins Henrik i forbindelse med kongefamiliens statsbesøg i Vietnam, sammen med WWF’s generalsekretær Gitte Seeberg.

”Vietnam ligger mit hjerte meget nær, fordi jeg tilbragte de første af mine år her. Da Post Danmark som en fødselsdagshilsen lod mig beslutte, hvad pengene skulle gå til, var projektet et oplagt valg for mig,” sagde Prins Henrik i den tropiske hede i Ho Chi Minh City hvor han mødte en gruppe af de fattige bønder fra den sydvestlige del af Lam Dong provinsen, der får glæde af hans gave.

Prinsens frimærke-penge går til fattige bønder, der lærer at dyrke cashewnødder og kakao-bønner – så de dermed ikke behøver at fælde træer i Vietnams naturskønne nationalparker.

davifo.dk/bistandsarbejde/WWF-støttefrimærke